

Literatuurlijst
Loopbaanverloop &
arbeidsparticipatie

Maart 2007

Documentatiecentrum, Bibliotheek en Archief voor Gelijke Kansen,
Feminisme en Vrouwenstudies

Koningsstraat 136, 1000 Brussel

Tel. 02/209.34.10
Fax. 02/209.34.11

<http://www.rosadoc.be>
info@rosadoc.be

BOEKEN

Loopbaanverloop & arbeidsparticipatie

Glazen plafond - managers - doorstroming - loonkloof

Arbeid & Zorg / Gezin / privéleven

Werkdruk

Ethiek

Wetenschap / academia

Loopbaanbegeleiding

Populaire lectuur

Varia

ARTIKELS

INTERNET

Artikels

Onderzoeksinstituten

red. Nick Van den Heuvel (e.a.)**Diversiteit in levenslopen: consequenties voor de arbeidsmarkt**

‘s-Gravenhage: Reed Business Information, 2003

Een levensloopbewust beleid dient rekening te houden met een grote diversiteit aan activiteiten en voorkeuren van de bevolking: van zorg, arbeid en de besteding van de vrije tijd tot huisvesting en gezondheid. In deze publicatie richten de vragen van onderzoekers zich op de veranderingen en keuzes in levenslopen van burgers die te maken hebben met de arbeidsmarkt en loopbanen van individuen. De overgang van school naar werk, de combinatiedrukke in de gezinsfase alsook het verlaten van de arbeidsmarkt door oudere werknemers vormen kritische levensgebeurtenissen. Bieden het huidige arbeidsbestel en de bestaande regelingen in de sociale zekerheid voldoende mogelijkheden en bescherming aan huishoudens en individuen om keuzes te maken die rekening houden met de verschillende levenssferen en levensfasen? Op basis van de bijeengebrachte onderzoeksresultaten bespreken de auteurs een aantal beleidsimplicaties in het licht van de diversiteit van levenslopen.

ARBEIDSPARTICIPATIE/ ARBEIDSMARKT/ ARBEID/ ZORG/ LOOPBAAN/
ONDERZOEK/ NEDERLAND

EII A/0549

Ria Vogels**Continuïteit en discontinuïteit in de loopbanen van vrouwen**

Tilburg: Tilburg University Press, 1995

Vrouwen nemen ten opzichte van mannen slechtere arbeidsposities in. Onderbreking van de beroepsloopbaan door vrouwen biedt volgens de economische ‘human capital’ theorie een verklaring daarvoor. Deze studie gaat, vanuit een sociologisch-economische invalshoek, na of het negatieve effect van die onderbreking ook opgaat als de loopbanen van vrouwen onderling worden vergeleken. Het betreft een vergelijking van doorwerkende en onderbrekende vrouwen.

Het opdoen van kennis en vaardigheden via werkervaring en via scholing vóór en tijdens de beroepsloopbaan worden in de ‘human capital’ theorie als essentieel voor een progressief loopbaanverloop gezien. Ria Vogels onderzoekt wat de effecten zijn van scholing die vrouwen tijdens de onderbrekingsperiode volgen. Tevens wordt nagegaan of het voor het loopbaanver-

loop uitmaakt bij welk type intermediaire organisatie die scholing is gevolgd.

ARBEIDSPARTICIPATIE/ HERINTREEDSTERS/ LOOPBAAN/
LOOPBAANONDERBREKING/ NEDERLAND/ ONDERZOEK/ THEORIEEN

EII G/0227

Mieke Booghmans**Profiel van de onderbroken loopbaan: eindrapport WAV**

Leuven: Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, 2006

Dit rapport schetst een profiel van de onderbroken loopbaan. De onderzoekers beperken zich niet tot het systeem van loopbaanonderbreking/tijdscrediet, maar beschouwen ook werkloosheid en andere inactieve statuten als een vorm van onderbreking van de loopbaan. Na een kennismaking met het PMBA-bestand (Panel Mobiliteit van de Bevolking op Arbeidsleeftijd) waarop de analyses uitgevoerd zijn en een afbakening van de gebruikte definities, is de eerste vraag: hoe vaak wordt de loopbaan onderbroken? Aan de hand van de onderbrekingsgraad wordt een evolutie geschetst van het aantal onderbrekers van 1999 tot en met 2002. Een volgende vraag is: wie onderbreekt de loopbaan? De onderzoekers schetsen het profiel van de onderbreker naar geslacht, leeftijd, gezinspositie, leeftijd van het jongste kind, arbeidsregime en loonklasse. In een tweede stap wordt voor elk van deze kenmerken nagegaan om welk type onderbreking het gaat. Onderbreekt men vaker met het systeem van loopbaanonderbreking/tijdscrediet, met de werkloosheid of een ander inactief arbeidsmarktstatuut? Ten slotte wordt gekeken naar het effect van een onderbreking op het arbeidsmarktstatuut. Gaat men na een onderbreking opnieuw in hetzelfde statuut aan de slag of zien we een verandering van statuut?

LOOPBAANONDERBREKING/ BELGIE/ ONDERZOEK

EII D/0109

Dehaes (e.a.), Viviane**Gezinseffectrapportage: loopbaanonderbreking en deeltijdse arbeid: effecten van de arbeidssituatie op de gezinnen**

Brussel, Centrum voor Gezins- en Bevolkingsstudie, 1997

Gezinseffectrapportage wordt gedefinieerd als het beschrijven en meten van effecten van beleidsmaatregelen op gezinnen. Het is een middel om het overheidsoptreden te evalueren en bij te sturen in een

voor gezinnen gunstige richting. In deze publicatie worden de effecten nagegaan van recente wettelijke maatregelen in verband met de arbeidssituatie, meer bepaald loopbaanonderbreking en deeltijdse arbeid. In een eerste deel wordt de globale maatschappelijke context geschetst waarin de maatregelen zich situeren: de vraag naar en het aanbod van arbeidskrachten op de arbeidsmarkt en de disproportie tussen beide, het tewerkstellingsbeleid en de relatie tussen gezin en arbeid. In het tweede en derde deel van de publicatie worden de concrete maatregelen in verband met loopbaanonderbreking en deeltijdse arbeid geanalyseerd. In beide gevallen worden eerst de wettelijke beschikkingen zelf bekeken, daarna feitelijke gegevens op grond van statistische informatie en tenslotte de standpunten van de sociale actoren die direct of indirect bij het beleid betrokken zijn.

DEELTIJDSE ARBEID / LOOPBAANONDERBREKING / GEZIN / OVERHEIDSBELEID
/ EVALUATIE / WERKGELEGENHEID / ARBEIDSPARTICIPATIE / BELGIE /
CIJFERMATERIAAL / ARBEID

EII B/0083

**Boeri Tito; Del Boca Daniela;
Pissarides Christopher (ed.)**

Women at work: an economic perspective

Oxford: Oxford University Press, 2005

Deze publicatie bespreekt hoe de tendens naar een grotere participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt en genderverschillen in loon op elkaar inwerken. Dit gebeurt aan de hand van artikels over werkgelegenheid en loonkloven tussen mannen en vrouwen, participatie van vrouwen, vruchtbaarheid en het welzijn van kinderen. Het boek focust op het vermeerderen van het aantal vrouwen op de werkvloer zonder dat dit negatieve gevolgen heeft op de ontwikkeling van hun kinderen.

ARBEID / ARBEIDSMARKT / ARBEIDSPARTICIPATIE / LOONVERSCHILLEN /
MAN-VROUWVERSCHILLEN / ARBEIDSVERDELING NAAR SEKSE / DEELTIJDSE
ARBEID / ARBEIDSMARKTTHEORIEËN / OVERHEIDSBELEID / DEMOGRAFIE /
MOEDERS / BELASTINGEN / EUROPA / CIJFERMATERIAAL

EII I/0044

**Raad van Gelijke Kansen voor Mannen en
Vrouwenheid**

Deeltijdse arbeid. Situatie en gevolgen op het gebied van arbeidsrecht en sociale zeker

Raad van Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen, 1998.

Deze brochure geeft de stand van zaken weer op het gebied van deeltijdse arbeid in België. Het eerste

hoofdstuk geeft een aantal cijfergegevens voor België en vergelijkt ze met andere landen uit de Europese Unie. Er wordt ook aandacht besteed aan de determinerende factoren, de motieven en de gevolgen van deeltijdse arbeid voor de werknemer. Het tweede hoofdstuk behandelt deeltijdse arbeid en de gevolgen ervan voor de sociale zekerheid van de werknemer. Tenslotte wordt in een derde hoofdstuk de problematiek van de deeltijdse arbeid belicht vanuit het arbeidsrecht.

DEELTIJDSE ARBEID / ARBEIDSRECHT / SOCIALE ZEKERHEID / BELGIE

EII C/0080

ed. Judy Fudge; Rosemary Owens

Precarious work, women, and the new economy: the challenge to legal norms

Oxford: Hart Publishing, 2006

De globalisering, het verschuiven van productie naar diensten als bron van werkgelegenheid en de alomtegenwoordige nieuwe technologie hebben een economie doen ontstaan die nadruk legt op flexibiliteit op de arbeidsmarkt en in werkrelaties. Die veranderingen hebben geleid tot de erosie van de klassieke (industriële) werkrelatie en een toename van onzeker werk - slecht betaalde jobs zonder werkzekerheid. Vrouwen zijn oververtegenwoordigd in onzeker werk. Deze bundel essays van experts in arbeidswetgeving en vrouwenarbeid onderzoekt het verband tussen onzeker werk en gender, en bekijkt in hoeverre de toename en verspreiding van onzeker werk een uitdaging is voor traditionele normen in de arbeidswetgeving en conventionele vormen van wettelijke regelingen. Het boek laat toe een internationale vergelijking te maken aan de hand van case studies uit Australië, Canada, Nederland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk. Ook wordt gefocust op gemeenschappelijke juridische en beleidskwesties ivm onzeker werk van vrouwen in supranationale context via essays over het IMF, het ILO en de EU.

GENDER/ ARBEID/ GLOBALISERING/ FLEXIBILISERING/ ARBEIDSRECHT/
INFORMELE SECTOR/ ARBEIDSPARTICIPATIE/ ARBEIDSMARKT/ BELEID/
WERELDBANK/ IMF/ ILO/ EU/ ARBEIDSTIJDEN/ ONDERNEMERS/
LAAGGESCHOOLDE ARBEID/ DISCRIMINATIE

EII C/0062

Ute Ehrhardt; Wilhelm Johnen

De tweede loopbaan: voetangels en klemmen op het pad van de herintredende vrouw

Rijswijk: Elmar, 1999

De auteurs van dit boek geven sinds 1985 cursussen aan vrouwen die na een kinderpauze de draad van hun

carrière weer willen oppakken. De herintredende vrouwen krijgen in deze cursussen concrete adviezen over bijvoorbeeld kinderopvang, sollicitaties, het reorganiseren van de huishouding en andere praktische zaken. Ze worden ook begeleid in het omgaan met innerlijke dilemma's die de terugkeer naar de arbeidsmarkt bemoeilijken. Het boek besteedt vooral aandacht aan deze psychologische aspecten van het herintredingsproces. Het bevat tips en oefeningen om innerlijke blokkades en remmingen, zoals bijvoorbeeld de angst het gezin te kort te doen of geen goede moeder te zijn, te overwinnen.

HERINTREEDSTERS

EII F/0124

Leoni Sipkes (e.a.)

(Potentiële) herintreedsters onder de loep genomen: eindrapport

Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2001

HERINTREEDSTERS/ ARBEIDSMARKT/ ALLOCHTONEN/ ONDERZOEK/
OVERHEIDSBELEID/ KINDEROPVANG/ NEDERLAND

EII D/0089

Mirjam M. Janssen; Monique M.J. Stavenuiter; Govert E. Bijwaard; Nyfer

"Ik ga niet betalen om te werken"

Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2001

Dit rapport inventariseert op welke financiële en institutionele belemmeringen de lager opgeleide vrouwen in Nederland stuiten bij toetreding tot de arbeidsmarkt.

HERINTREEDSTERS/ LAAGGESCHOOLDE ARBEID/ ARBEIDSMARKT/
ARBEIDSPARTICIPATIE/ INKOMEN/ ONDERZOEK/ NEDERLAND

EII G/0118

Didier Fouarge; Bart Huynen; Wilfred Uunk

Herintreding van vrouwen: regionale effecten van kinderopvang en economie

Tilburg: Organisatie voor Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, 2005

Werken buitenshuis wordt beschouwd als een van de belangrijkste manieren, vooral voor allochtonen, om in de samenleving te participeren en integreren. In Nederland hebben moeders met een uitkering van wie het jongste kind vijf jaar of ouder is, de verplichting gekregen om betaald werk te zoeken. Door de krapte

op de arbeidsmarkt worden herintredende autochtone en allochtone vrouwen beschouwd als een belangrijk potentieel aan werkkracht. Dit Nederlandse onderzoek richt zich op de herintreding van vrouwen met jonge kinderen en de rol die formele kinderopvang daarbij speelt. Het verband tussen herintreding en het aanbod van kinderopvang is niet eenduidig en laat een grote regionale diversiteit zien

HERINTREEDSTERS/ ARBEIDSMARKT/ KINDEROPVANG/ NEDERLAND/ RAPPORT

EII I/0057

Marco Francesconi; Amanda Gosling

Career paths of part-time workers

Manchester: Equal Opportunities Commission, 2005

Een Britse studie beantwoordt vragen naar het loopbaanverloop van mensen die deeltijds werken en het profiel van vrouwen en mannen die overstappen van voltijds naar deeltijds werken. Er wordt onderzocht of periodes van deeltijds werken verband kunnen houden met een latere zwakkere band met de arbeidsmarkt en of deeltijdse tewerkstelling langetermijneffecten heeft op loopbaan en loonevolutie en of er genderverschillen zijn.

DEELTIJDSE ARBEID/ ARBEIDSMARKT/ WERKNEMERS/ LOOPBAAN/
ONDERZOEK/ GROOT-BRITANNIE

EII A/0573

H.T. Hof

De vrouwelijke carrière: onderzoek naar het carrièreverloop van vrouwen en de rol van vrouwenennetwerken

Amsterdam: Vrije Universiteit Amsterdam, 2004

Het doel van deze scriptie is inzicht verschaffen in het carrièreverloop van vrouwen en de invloed van vrouwenennetwerken op basis van een literatuurstudie. Dit inzicht was de basis voor een praktijkonderzoek via diepte-interviews naar het carrièrepad van vrouwen en de rol van vrouwenennetwerken in het carrièreverloop.

LOOPBAAN/ VROUWENNENETWERKEN/ ONDERZOEK/ NEDERLAND/ SCRIPTIE

EII A/0002

Geurts Karen; Van Woensel Annick; Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming (samenst. & red.)

Genderzakboekje: zij en hij op de arbeidsmarkt, editie 2005

Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, ESF-Agentschap, Administratie Werkgelegenheid, 2005

DEMOGRAFIE / ONDERWIJS / ARBEIDSMARKT / ARBEIDSPARTICIPATIE / ARBEID / GEZIN / TIJDSBESTEDING / BELGIË / VLAANDEREN / CIJFERMATERIAAL

EII A/0581

In deze editie van het genderzakboekje wordt een schat aan arbeidsmarktgegevens verzameld die de positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt in het licht stelt. De cijfers worden gebundeld volgens deelthema: onderwijs en vorming, werk, werkloosheid, enz. de bijbehorende commentaar van de redactie bij de tabellen en grafieken onderstreept de verschillende positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt. Het is een instrument om, letterlijk met cijfers in de hand, het discours, de praktijk en het beleid met betrekking tot gelijke kansen te ondersteunen.

Ruspini Elisabetta; Dale Angela (ed.)

The gender dimension of social change: the contribution of dynamic research to the study of women's life courses

Bristol The Policy Press, 2002. ISBN 1-86134-332-9.

Internationale longitudinale data zijn een essentieel instrument voor empirisch onderzoek naar het verband tussen het gedrag van individuen m/v en sociale veranderingen. Op dit instrument is het onderzoek naar de veranderingen in de levensloop van vrouwen (en mannen) gebaseerd. Het onderzoek focust op vraagstukken waar genderverschillen centraal staan: tewerkstelling, veranderde gezinnen, moederschap, armoede, sociale uitsluiting, inkomen, en dit vanuit een vergelijkend internationaal perspectief. Het levert nieuwe inzichten in de genderdimensie van het sociale leven en van sociale ongelijkheid.

ARBEIDSMARKT / INKOMEN / LOONVERSCHILLEN / ECONOMISCHE ZELFSTANDIGHEID / BETAALDE ARBEID / ARBEID / MOEDERSCHAP / GROOT-BRITANNIE / DUITSLAND / NEDERLAND / ZWEDEN / JAPAN / ONDERZOEK / METHODEN VAN ONDERZOEK

M/0188

Elke Valgaeren

Enkele reflecties over de nomadische carrière vanuit een genderbril

Diepenbeek: SEIN-LUC, 2004

Niet alleen in vacaturekranten, ook in de wetenschappelijke literatuur gaat er aandacht naar verschillende loopbaanvormen. Naast het klassieke lineaire carrière-model is er ruimte voor diverse niet-lineaire carrière-

modellen. Het gemeenschappelijk element in de niet-lineaire loopbanen is: het volgen van een carrière-ladder binnen één organisatie of bedrijf is vervangen door een schijnbaar doelloos patroon van carrièrestappen die zich uitstrekken over verschillende organisaties. In deze paper gebruikt Valgaeren hiervoor het begrip nomadische carrière. Ze belicht nomadische carrière-retrajecten vanuit het genderperspectief. Vanuit twee invalshoeken kunnen de mechanismen verklaard worden die de doorstroom van vrouwen in de bedrijfshierarchie belemmeren: kenmerken van vrouwen, of kenmerken van organisaties. Informele netwerken winnen aan belang wat nadelig is voor vrouwen. (Valgaerens paper in de RoSa-bibliotheek is een werkversie).

LOOPBAAN / GENDER

EII A/0468

Ministère de l'égalité des chances

Les carrières professionnelles des femmes au Luxembourg

Luxembourg: Ministère de l'égalité des chances, 2005

ARBEIDSMARKT / ARBEIDSPARTICIPATIE / LOOPBAAN / ONDERZOEK / CIJFERMATERIAAL / LUXEMBURG

EII G/0362

GLAZEN PLAFOND - MANAGERS DOORSTROMING - LOONKLOOF

Gert Theunissen; Luc Sels

Waarom vrouwen beter verdienen (maar mannen meer krijgen): een kritisch essay over de sekseloonkloof

Leuven: Acco, 2006

Glasheldere analyse van de genderloonkloof, of beter, de loopbaankloof. Want de loopbaankloof is een verhaal van horizontale en verticale segregatie van de arbeidsmarkt, van glazen plafonds, van verschillen in kwantitatieve arbeidsmarktparticipatie, van waardeeringsdiscriminatie.

LOONVERSCHILLEN / FUNCTIEWAARDERING / BEROEPSSEGREGATIE / ARBEIDSVERTDELING NAAR SEKSE / GLAZEN PLAFOND / PERSONEELSBELEID / LOOPBAAN / GELIJKE KANSEN / OVERHEIDSBELEID / BELGIË

EII A/0598

Veerle Draulans; Mieke Smet

M/V: over cultuurverandering en betere doorstromingskansen voor vrouwen en mannen in organisaties en bedrijven

Tielt: Lannoo, 2005

Ook al is genderdiversiteit de meest uitgesproken en meest voorkomende vorm van diversiteit in organisaties, toch blijken loopbaanprofielen en doorstromingskansen van vrouwen en mannen behoorlijk verschillend. In dit boek willen de auteurs de mensen die een concreet beleid willen ontwikkelen voor de doorstroming van vrouwen (en mannen) in hun organisatie voldoende wapenen door hen een samenspel aan te bieden van theoretische inzichten, suggesties voor concrete acties en een verslag van een praktijkervaring. Met interviews van leidinggevende vrouwen ter illustratie.

BEDRIJVEN/ ORGANISATIES/ GENDER/ DIVERSITEIT/ LEIDERSCHAP/ MAN-
VROUWVERSCHILLEN/ LOOPBAAN/ GLAZEN PLAFOND

EII A/0306

Malfait Dirk (e.a.); Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, VIONA Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek (red.)

De arbeidsmarkt in Vlaanderen: deel 4 Jaarboek

Antwerpen: Garant, 2002

ARBEIDSMARKT / PARTICIPATIE / WERKLOOSHEID / ARBEID / GEZIN /
VACATURES / HORECA / BEDRIJVEN / VORMING / VOLWASSENEDUCATIE /
ZIEKTEVERZUIM / LEEFTIJD / CIJFERMATERIAAL / VLAANDEREN / BELGIË /
JAARBOEK

P 8/0498

Dit boekdeel bevat naast het overzicht van beleidsmaatregelen inzake arbeidsmarkt, een duiding van de kerncijfers over de Vlaamse arbeidsmarkt en korte, gerichte analyses van de belangrijkste evoluties en trends die zich inzake werkgelegenheid en werkloosheid recent manifesteerden. De bijdrage bestaat uit drie delen. In het eerste deel krijgt de lezer een statistisch jaarverslag van tweeëntwintig hoofdstukken. De thema's zijn onder meer grensarbeid, metaalarbeid, horeca, vacaturemarkt, leren na het onderwijs, ziekteverzuim, kwaliteit van de arbeid, gezin en arbeid, werkloze gezinnen en 50-plussers op en langs de arbeidsmarkt. In een tweede deel wordt het beleidskader geschetst en in het derde en laatste deel zitten een aantal bijlagen met onder andere cijfermateriaal.

Veerle Stroobants

Baanbrekend leren - een levenswerk: een biografisch onderzoek naar het leren, leven en werken van vrouwen

Leuven: Katholieke Universiteit Leuven; Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen, 2001

De emancipatie bood vrouwen meer toegang tot de arbeidsmarkt. Vandaag confronteert werk hen met nieuwe kansen en beperkingen. De instroom van vrouwen op de arbeidsmarkt zorgde voor een verschuiving in de, zoals de auteur het noemt, tewerkstellingsbiografie dat wil zeggen opleidingsfase - tewerkstellingsperiode - rustperiode. Door hun verschillende werkgeschiedenissen zijn zij als het ware baanbrekers voor alternatieve, flexibele en onthaaste loopbanen. Een keerzijde van dit mooie plaatje is het gevaar dat deze 'andere' werkhoudingen dreigen gecupereerd te worden door de economische vraag naar meer flexibiliteit, inzetbaarheid en effectiviteit. Daardoor komen zij dikwijls in onzekere jobs terecht en wordt de eis voor bijkomende scholing zeer dwingend. In deze doctoraatsverhandeling staan werk en leren centraal. De auteur is vooral geïnteresseerd in hoe vrouwen zelf betekenis geven aan werk en leren in hun leven.

VORMING/ LEERPROCESSEN/ VOLWASSENEDUCATIE/ ONDERZOEK/ BELGIE/
PROEFSCHRIFT

DIII4A/0150

Rina Vanherck

Het effect van arbeidsherverdeling op de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt

Wilrijk: UIA Centrum voor Vrouwenstudies, [1996]

Doelstelling van dit onderzoek was na te gaan welke effecten arbeidsherverdelende maatregelen (deeltijdse arbeid, arbeidsduurvermindering, loopbaanonderbreking, vervroegde op rust stelling) hebben op de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt. In het eerste deel van het onderzoek worden determinanten van continuïteit discontinuïteit in de beroepsloopbaan van mannen en vrouwen geanalyseerd. Hieruit blijkt dat meer vrouwen dan mannen een discontinue loopbaan hebben en dat de arbeidsduur van mannen en vrouwen verschilt. Beroepsactieve vrouwen kennen meer statuswisselingen, doen meer beroep op deeltijdse arbeid, loopbaanonderbreking en andere rechtsposities en treden vroeger uit de arbeidsmarkt. Dit beeld roept op juridisch vlak een aantal vragen op. Is het mogelijk dat de regelgeving deze situatie stimuleert? Bevestigt of versterkt de regelgeving de positie van de vrouw op de arbeidsmarkt? Is het verschil in positie tussen mannen en vrouwen een wijze van ongelijke behandeling

of van (juridische) discriminatie? Het tweede deel van het onderzoek tracht een antwoord te formuleren op deze vragen.

ARBEIDSMARKT/ ARBEIDSTIJDVERKORTING/ BELGIE/ CIJFERMATERIAAL/
DEELTIJDE ARBEID/ GELIJKE BEHANDELING/ HERVERDELING/ LOOPBAAN/
LOOPBAANONDERBREKING/ ONDERZOEK/ PRE-PENSIOEN/ RECHTSPOSITIE/
WETGEVING/ ZWANGERSCHAPSVERLOF

EII A/0391

Annie Hondeghem; Sarah Scheepers; Annelies Decat; Pedro Facon

Studie naar de gelijkheid van mannen en vrouwen in het federaal openbaar ambt

Leuven: Instituut voor de Overheid; Katholieke Universiteit Leuven, 2004

In dit rapport wordt een stand van zaken geschetst van de gelijkheid m/v bij de federale ambtenaren. Vrouwen maken iets meer dan de helft (52%) uit van alle federale ambtenaren. Dit evenwicht is er niet op alle niveaus: 35% van niveau 1 is vrouwelijk tegen 68% van niveau D. Verder stelt het onderzoek vast dat ook de slaagcijfers voor de selecties door Selor significant verschillen voor mannen en vrouwen. Voor 40% van de selecties doen mannen het beduidend beter dan vrouwen, in 7% komen vrouwen er beter uit, en in 53% van de selecties zijn er geen significante verschillen. Een analyse van de grondwetswijziging van 21 februari 2002 belicht verder de mogelijkheden en beperkingen van positieve actie bij de federale ambtenaren. De wet blijkt echter zeer ver van de werkelijkheid af te staan. Uit een evaluatie van het gevoerde positieve-actiebeleid tijdens de voorbije vijf jaren, blijkt dat er geen voorbeelden van nieuwe, concrete acties zijn. Sinds 2001 krijgen de federale topambtenaren een mandaat en worden ze aangesteld na een selectieprocedure. Het rapport analyseert het profiel van de benoemde topmanagers en bekijkt de man-vrouw verdeling in alle stappen van het selectieproces voor deze functies. Het laatste deel van het rapport bevat een genderscreening van de nieuwe loopbaan niveau A. Het rapport sluit af met een commentarierende bibliografie van binnen- en buitenlands onderzoek over gelijke kansen in personeelsbeleid en gender in organisaties.

GENDER/ GELIJKE KANSEN/ OVERHEIDSPERONEEL/ PERSONEELSBELEID/
POSITIEVE ACTIE/ MANAGERS/ FUNCTIEWAARDERING/ LOOPBAAN/
ONDERZOEK/ BELGIE/ CIJFERMATERIAAL

EII A/0311

Wilma Hendrikse

Genderbewust personeelsbeleid bij de overheid

Den Haag, Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2004

Een studie bureau voerde in opdracht van het Nederlandse ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een onderzoek uit naar het genderperspectief in het personeelsbeleid van de overheid. In hoeverre wordt bij de vernieuwing van het personeelsbeleid van de Nederlandse overheid rekening gehouden met genderspecten? Zijn er binnen overheidsorganisaties voorbeelden te vinden van vernieuwend strategisch personeelsmanagement waarin ook genderspecten opgenomen zijn? Hoe kunnen vernieuwingen op het terrein van personeelsbeleid gekoppeld worden aan activiteiten die gericht zijn op het opheffen van het glazen plafond voor vrouwen? En hoe kan een genderbewust personeelsbeleid de aantrekkelijkheid van de overheid als werkgever verhogen? Het onderzoek toont aan dat het genderspect nauwelijks verweven is in het personeelsbeleid en dat het glazen plafond bij de overheid nog altijd een realiteit is. Vrouwen bezetten gemiddeld slechts twaalf procent van de hogere functies. Aan de top van de overheid zijn er amper acht procent vrouwen te vinden. Bij verschillende overheidsorganisaties zijn voorbeelden te vinden van genderbewuste initiatieven, maar geen enkele organisatie houdt in het personeelsbeleid structureel rekening met verschillen tussen mannen en vrouwen.

OVERHEIDSPERONEEL/ PERSONEELSBELEID/ GENDER/ GLAZEN PLAFOND/
OVERHEIDSBELEID/ GEMEENTELIJK BELEID/ PROVINCIAAL BELEID/
ONDERZOEK/ NEDERLAND

EII B/0010

Tineke Goderis

De aanwezigheid van vrouwen op bestuursniveau in bedrijf en openbare dienst

Gent: Hogeschool Gent, 1996

In deze scriptie werd een onderzoek verricht bij 29 Belgische vrouwen in leidinggevende functies uit de bedrijfswereld en de openbare diensten. Naast de resultaten van die enquête vindt de lezer er ook een uitgebreide literatuurstudie van vrouwen op de arbeidsmarkt in België, van belemmerende factoren bij het carrièreverloop van vrouwen en van maatregelen om die belemmeringen op te heffen.

ARBEIDSMARKT/ BELGIE/ BESTUREN/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/
LOOPBAAN/ MANAGERS/ POSITIEVE ACTIE/ SCRIPTIE/ VROUWENARBEID

EII A/0393

Anneleen Forrier; Katrien Seynaeve

Gelijke kansen voor mannen en vrouwen aan de universiteit?: een onderzoek naar de factoren die het proces van doctoreren belemmeren of stimuleren

Leuven: K.U.Leuven departement TEW, [1999]

Aan de basis van dit onderzoek ligt een vraag vanuit de VAP (Vereniging van Academisch Personeel) werkgroep 'Vrouw en Universiteit' aan de KULeuven. Eén van de kwesties waar de werkgroep zich de laatste jaren over heeft gebogen, is het aantal benoemingen van vrouwen aan de KULeuven. In het academiejaar 1997-1998 bijvoorbeeld was slechts 13 % van de benoemingen weggelegd voor vrouwen. Eén van de toegangswegen en noodzakelijke voorwaarden tot een vaste benoeming aan de universiteit is uiteraard een doctoraatstitel. Hoewel het aantal vrouwelijke universiteitsstudenten de afgelopen jaren steeds is toegenomen tot ongeveer de helft van de totale studentenpopulatie, blijkt dat in de periode 1992-1998 gemiddeld slecht 33 % van de doctoraten werd behaald door een vrouw. Deze vaststellingen vormden de aanleiding om een onderzoek te starten naar de achterliggende factoren die het proces van doctoreren kunnen belemmeren of stimuleren.

GELIJKE KANSEN/ LOOPBAAN/ BELEID/ UNIVERSITEITEN/ BELGIE/ SCRIPTIE

DII 3A/0181

ed. Gillian Howie; Ashley Tauchert

Gender, teaching and research in higher education: challenges for the 21st century

Aldershot: Ashgate, 2001

Deze bundel wil een stand van zaken geven over de positie van vrouwen in de academische wereld aan het begin van de 21e eeuw. Uit alle bijdragen komt duidelijk naar voor dat gender een invloed heeft op zowat elk aspect in de academische wereld. De voorbeelden die aangehaald worden gaan over seksisme bij het toekennen van beurzen voor wetenschappelijk onderzoek, lagere betaling voor gelijkwaardig werk, slechtere arbeidsomstandigheden en ongelijke loopbaanperspectieven. Deze ongelijkheden zijn niet terug te voeren tot de capaciteiten en inspanningen van de individuele vrouw, maar wijzen op discriminatie in het instituut zelf.

UNIVERSITEITEN/ HOGER ONDERWIJS/ ONDERZOEK/ PEDAGOGIE/
FEMINISTISCH/ LOOPBAAN/ WETENSCHAPPELIJKE BEROEPEN/ DISCRIMINATIE/
EVALUATIE

DIII3G/0028

Akke Visser; Manon Dierdorp; Hetty Van Emmerik

Succes en dilemma's van een stimuleringsmaatregel: evaluatie van het ASPASIA-programma

Utrecht: Nederlands Genootschap Vrouwenstudies, 2003

Het Aspasia-programma richtte zich uitsluitend op vrouwelijke Universitaire Docenten. Zij konden op voordracht van hun universiteit een onderzoeksaanvraag indienen bij de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) voor de begeleiding van een vierjarig promotieonderzoek of een tweejarig postdocproject. De aanvragen werden door NWO volgens de peer-review methode getoetst. Indien de aanvraag door NWO werd gehonoreerd, dan verplichtte de universiteit zich tot het onmiddellijk persoonlijk bevorderen van de Universitair Docent tot Universitair Hoofd Docent. Het is de bedoeling dat deze bevordering na een positieve evaluatie na vijf jaar, door de universiteiten permanent wordt gemaakt. De onderzoeksprojecten werden in twee tranches toegekend, in 2000 en in 2002. Het programma is een groot succes gebleken. Het percentage vrouwelijke Hoofddocenten steeg erdoor met 5%.

UNIVERSITEITEN/ WETENSCHAPPELIJKE BEROEPEN/ EMANCIPATIEBELEID/
LOOPBAAN/ EVALUATIE/ NEDERLAND

FII P/0290

Elke Valgaeren

Loopbanen van mannen en vrouwen in de ICT-sector

Diepenbeek: SEIN; Limburgs Universitair Centrum, 2005

Dit rapport brengt verslag uit van een kwalitatief doctoraatsonderzoek naar de genderspecten van het loopbaanverloop in de ICT-sector. Het biedt antwoord op de volgende vragen: welke loopbaanpatronen vinden we bij mannen en vrouwen die vandaag een managementfunctie vervullen in de ICT-sector? Welke kenmerken van de ICT-sector beïnvloeden die loopbaanpatronen? Welke verschillen zijn er tussen mannen en vrouwen?

LOOPBAAN / ICT / GENDER / LEIDINGGEVENDE BEROEPEN / MANAGERS /
ONDERZOEK / BELGIE

EII A/0450

ed. Elizabeth Cruickshank

Women in the law: strategic career management

London: The Law Society, 2003

JURIDISCHE BEROEPEN/ ADVOCATEN/ GEZIN/ LOOPBAAN/ ERVARINGEN/
GROOT-BRITANNIE

EII F/0059

Robert S. Alley; Irby B. Brown

Women television producers: transformation of the male medium

New York: University of Rochester Press, 2001

TELEVISIE/ LOOPBAAN/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ POSITIEVE ACTIE/
OVERHEIDSBELEID/ HISTORISCH/ 20E EEUW/ INTERVIEW/ VERENIGDE STATEN

GII 2G/0004

Netwerk Flora

Een kwalitatief onderzoek naar belemmerende en bevorderende factoren voor de participatie van laaggeschoolde, langdurig werkloze vrouwen aan opleidingsinitiatieven en aan de arbeidsmarkt

Netwerk Flora, 1998

WERKLOOSHEID / LAAGGESCHOOIDE ARBEID / BEROEPSOPLEIDING /
PARTICIPATIE / ARBEIDSPARTICIPATIE / ONDERZOEK / BELGIE

EII A/0441

JUMP is een kwalitatief onderzoek naar belemmerende en bevorderende factoren voor de participatie van laaggeschoolde, langdurig werkloze vrouwen aan opleidingsinitiatieven en aan de arbeidsmarkt. Het onderzoek is gebeurd in beide landsgedeelten. Voor Vlaanderen werd een tussentijds rapport opgemaakt dat de onderzoeksgegevens weergeeft die verkregen zijn uit diepte-interviews met vrouwen uit de doelgroep. De gesprekken peilden naar de beleving en perceptie van de respondenten met betrekking tot het onderzoeksthema. In het rapport wordt een onderscheid gemaakt tussen factoren die te maken hebben met de leefwereld van de vrouw enerzijds (met als subthema's contextuele en relationele factoren en persoonlijke factoren), en met de wereld van opleiding en tewerkstelling anderzijds (met als subthema's onderwijs en opleiding, tewerkstelling en werkloosheid). De resultaten van het onderzoek werden geanalyseerd en gesynthetiseerd in een reeks van brochures, met aanbevelingen, die zich richten tot alle instanties die bij de sociaal-professionele (her) inschakeling van lagergeschoolde vrouwen betrokken zijn.

Demeyer Barbara

'Waarom heeft een appelboom appelen?': van-zelfsprekendheden en contradicties in het beeld van maatschappelijk achtergestelde jongens over de verdeling van arbeid en zorg tussen mannen en vrouwen

Leuven: Hoger Instituut voor de Arbeid, 1998

Hoewel het idee van partnerschap tussen vrouwen en mannen voor de herverdeling van zowel arbeids- als zorgtaken als sleutel tot meer gelijkwaardigheid aan invloed wint, focust het meeste bestaande onderzoek rond gelijke kansen m/v op vrouwen. Daarom werd hier onderzocht hoe maatschappelijk achtergestelde jongens staan tegenover het delen van verantwoordelijkheid voor zorg en arbeid. De bevraging van de doelgroep (16-17jarige jongens waarbij 83% van Marokkaanse of Turkse afkomst) gebeurde via een mondeling gestructureerd interview aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst.

ALLOCHTONEN / JONGENS / ATTITUDEN / GELIJKE KANSEN /
MEISJES / TAAKVERDELING / SOCIALE ONGELIJKHEID / ZORGARBEID /
ONDERZOEKSRAPPORT / BELGIE

DIII4A/0134

ed. Ronald J. Burke; Debra L. Nelson

Advancing women's careers: research and practice

Oxford: Blackwell Publishers, 2002

Het glazen plafond rust op een mannelijke organisatiecultuur. Een betere doorstroming van vrouwen naar de top in organisaties kan dan ook alleen maar gebeuren door een verandering van die cultuur. Het laatste decennium hebben verschillende bedrijven initiatieven genomen om dat plafond te doorbreken, met wisselend succes. In dit boek worden die geëvalueerd. Welke strategieën werken? Welke nieuwe ontwikkelingen zijn er in de organisatieleer?

MANAGEMENT/ LOOPBAAN/ MANAGERS/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN

EII A/0484

Veerle Draulans (e.a.)

The glass ceiling reality or myth?: toolkit

[s.l.]: Janssen-Cilag New Europe, 2002

GLAZEN PLAFOND/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ LOOPBAAN/ BEDRIJVEN/
ENQUETE/ PERSONEELSBELEID

EII A/0529

Francine D. Blau; Marianne A. Ferber; Anne E. Winkler

The economics of women, men, and work

New Jersey: Pearson Education, 2006

Een handboek voor studenten bij een cursus over de economische positie van de vrouw in vergelijking met die van de man. Het veronderstelt een basiskennis van economie. Het is een referentiewerk voor wie nog niet vertrouwd is met de snel toenemende literatuur over genderverschillen in de arbeidseconomie, over de recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en hun gevolgen voor mannen, vrouwen en huishoudens.

ECONOMIE/ ARBEIDSPARTICIPATIE/ ARBEIDSMARKT/ DISCRIMINATIE/
ARBEIDSVDELING NAAR SEKSE/ BEROEPSSEGREGATIE/ LOONVERSCHILLEN/
BETAALDE ARBEID/ GEZIN/ VERENIGDE STATEN/ WERELD

EI I/0006

ARBEID & ZORG / GEZIN / PRIVÉLEVEN

Francis Holderbeke

De arbeidsverdeling volgens gezinstype

Brussel, Koning Boudewijnstichting, 1995.

De centrale doelstelling van dit onderzoek is aan te geven of er op basis van gegevens over arbeidsparticipatie, interne en externe arbeidsverdeling en subjectieve bestaanszekerheid van verschillende gezinstypes, indicaties kunnen gevonden worden die een andere arbeidsverdeling wenselijk maken.

Eerst wordt een overzicht gegeven van de socio-economische activiteit van de verschillende gezinstypes. Vervolgens wordt de interne en de externe arbeidsverdeling van deze gezinstypes bekeken d.w.z. de verdeling van de huishoudelijke arbeid tussen de gezinsleden enerzijds en de verdeling in de bijdrage van de partners in de totale betaalde arbeid die doorgaans buitenshuis wordt gepresteerd anderzijds. Een volgend hoofdstuk besteedt aandacht aan de subjectieve bestaanszekerheid. Hierbij wordt nagegaan in welke mate de gezinnen vinden dat ze rondkomen met het beschikbare gezinsinkomen. Tenslotte wordt een aanzet tot een antwoord gegeven op de vraag welke de mogelijkheden en de grenzen van een andere arbeidsverdeling zijn, zowel binnen als tussen de gezinnen.

BELGIE / BETAALDE ARBEID / HUISHOUDELIJKE ARBEID / HERVERDELING /
GEZIN / INKOMEN / ONBETAALDE ARBEID / TAAKVERDELING / ONDERZOEK

EII D/0073

Albelda Randy; Himmelweit Susan; Humphries Jane (ed.)

Dilemmas of lone motherhood

London: Routledge, 2005

De essays in deze publicatie handelen over de dilemma's waarmee alleenstaande moeders geconfronteerd worden en bekijken de grote verschillen onderling. Hoe kan de overheid alleenstaande moeders helpen zonder hun kansen om mee in het arbeidscircuit te stappen te ondermijnen? Moet de staat alleenstaande moeders onbepaald steunen? Hoe kunnen we het succes van een beleid meten? Welke rollen spelen etniciteit, ras, religie, afkomst en seksuele oriëntatie? De auteurs spreken vanuit verschillende perspectieven en bestuderen een brede waaier aan locaties zoals Sri Lanka, de Verenigde Staten, Duitsland, Engeland en Noorwegen, zodat de lezer in staat is om de verschillende contexten en beleidsvormen te vergelijken.

ALLEENSTAANDE MOEDERS / HUISHOUDELIJKE ARBEID /
ARBEIDSPARTICIPATIE / OVERHEIDSBELEID / VERZORGINGSSTAAT /
GEZIN / KOSTWINNERS / WEDUWEN / SOCIALE ZEKERHEID / BIJSTAND /
ARBEIDSMARKT / FEMINISTISCHE KRITIEK / INKOMEN / LESBISCHE MOEDERS
/ ARMOEDE / VERENIGDE STATEN / RUSLAND / NOORWEGEN / GROOT-
BRITTANNIE / DUITSLAND / SRI LANKA

DIII2D/0009

Walter Van Dongen

Nieuwe krijtlijnen voor gezin, markt en maatschappij: een geïntegreerde benadering

Leuven; Apeldoorn: Garant, 1993

De CBGS-enquête "Gezin en arbeid" werd in 1992 afgenomen bij ongeveer 3500 gezinnen in Vlaanderen, in opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Het is een vervolg op de CBGS-enquête "Dagtaak van de vrouw" van 1986, in het kader van het "Sociaal- economisch onderzoek van de beleidsalternatieven inzake gezinsarbeid". In de enquête van 1986 was de focus hoofdzakelijk gericht op de arbeidsverdeling van vrouwen. De enquête van 1992 diept de problematiek uit van de combinatie van de gezinsarbeid en de beroepsarbeid, op basis van een interdisciplinaire, geïntegreerde benadering van de interne en externe arbeidsverdeling van de gezinnen. De belangrijkste vernieuwingen van dit onderzoek in vergelijking met voorgaande zijn dat de man volledig bij de enquête wordt betrokken en dat meer aandacht wordt besteed aan de gezinsvorming en het arbeidsverleden, aan de interne arbeidsverdeling tussen de partners, aan het gebruik van kinderopvang en aan de integratie van de verschillende onderdelen.

Met de interne en externe arbeidsverdeling van het gezin als invalshoek brengt dit boek een hernieuwd denken over gezin, markt en maatschappij. De auteur ontwikkelt een nieuwe, geïntegreerde benadering vanuit het gegeven 'beroep en gezin', zowel voor mannen als vrouwen. In deze studie staat een geïntegreerde visie van gezin, markt en maatschappij centraal. Van Dongen stapt af van de traditionele maatschappijvisie met het sociaal gecorrigeerde vrije-marktsysteem. Dat biedt geen perspectief meer voor de problemen met een scheefgetrokken fiscaal systeem, weinig aangepaste collectieve diensten, ondoeltreffende sociale zekerheid, langdurige werkloosheid, dysfunctionerende beloningssystemen, gezins- en vrouwonvriendelijke arbeidsorganisaties enz. De auteur schetst een model voor een heel andere aanpak.

ARBEID/ ARBEIDSPARTICIPATIE/ ARBEIDSVERDELING NAAR SEKSE/
BELASTINGEN/ BELGIE/ CIJFERMATERIAAL/ DUBBELE BELASTING/
ECONOMISCHE STELSELS/ ECONOMISCHE THEORIEEN/ FLEXIBILISERING/
GEZIN/ HISTORISCH/ HUISVROUWEN/ KINDEROPVANG/ ONDERZOEK/
TIJDSBESTEDING/ WERKLOOSHEID

FII A/0537

Walter Van Dongen; Dirk Malfait; Koenraad Pauwels

De dagelijkse puzzel "gezin en arbeid": feiten, wensen en problemen inzake de combinatie van beroeps- en gezinsarbeid in Vlaanderen

Brussel: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, 1995

ARBEID/ BELGIE/ BETAALDE ARBEID/ DUBBELE BELASTING/ GEZIN/
HERVERDELING/ LOOPBAAN/ ONBETAALDE ARBEID/ ONDERZOEK/
OVERHEIDSBELEID/ TAAKVERDELING/ TIJDSBESTEDING

EI A/0053

red. Walter Van Dongen; Eric Vanhaute; Koenraad Pauwels

Het kostwinnersmodel voorbij?: naar een nieuw basismodel voor de arbeidsverdeling binnen de gezinnen.

Leuven: Garant; Brussel: Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën, 1998

Het centrale thema van dit boek is het omschakelingsproces van het traditionele basismodel, het kostwinnersmodel, naar het moderne tweebanen/twee-inkomensmodel. Het bevat voorstellen voor een gezinsondersteunend beleid. Het boek vormt een onderdeel van het CBGS-onderzoek naar de beroeps participatie van vrouwen en de relatie ervan met de gezinssituatie in de periode 1985-1995, uitgevoerd door Vlaamse en

Nederlandse onderzoekers, werkzaam in diverse disciplines en op diverse domeinen.

ARBEIDSMARKT/ ARBEIDSPARTICIPATIE/ BELGIE/ BETAALDE ARBEID/
GEZIN/ INKOMEN/ KOSTWINNERS/ NEDERLAND/ SOCIALE ZEKERHEID/
TAAKVERDELING/ TWEEVERDIENERS/ TWEE CARRIEREHUISHOUDENS/
ZORGARBEID

EI D/0024

red. Walter Van Dongen; Miriam Beck; Eric Vanhaute

Beroepsleven en gezinsleven: het combinatie-model als motor voor een actieve welvaartsstaat?

Leuven: Garant, 2001

Een betere combinatie van het gezins- en het beroepsleven is een van de centrale uitdagingen binnen de actieve welvaartsstaat. Het raakt alle maatschappelijke actoren en domeinen: mannen en vrouwen, gezinnen, bedrijven, verenigingen en overheidsinstanties. In dit boek worden enkele toekomstmodellen uitgetekend omtrent de combinatie van beroeps- en gezinsleven. De diverse aspecten van het omschakelingsproces naar het combinatiemodel, zowel op het niveau van de gezinnen, van de bedrijven als van de maatschappij, worden gepresenteerd en besproken. Vier belangrijke thema's worden hierbij behandeld: de tijdsverdeling binnen gezinnen, de leefsituatie van kinderen en jongeren binnen het gezin, de arbeidsorganisatie binnen bedrijven en beleidsaspecten inzake fiscaliteit, sociale zekerheid en maatschappelijke voorzieningen. De centrale vraag in het boek is: in welke mate kan het combinatiemodel een zinvolle invulling geven aan en dus een motor zijn van het nieuwe project van de democratische, actieve welvaartsstaat?

GEZIN/ ARBEID/ ZORG/ ZORGARBEID/ TIJDSBESTEDING/ TAAKVERDELING/
ARBEIDSMARKT/ BEDRIJVEN/ THEORIEEN/ OVERHEIDSBELEID/ BELGIE

EI A/0105

ed. Hans-Peter Blossfeld; Sonja Drobic

Careers of couples in contemporary societies: from male breadwinner to dual earner families.

Oxford: Oxford University Press, 2001

Een internationale vergelijkende studie over de veranderingen in carrières van koppels in de hedendaagse maatschappij in Vlaanderen, Nederland, Duitsland, Italië, Spanje, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Zweden, Denemarken, Polen, Hongarije en China. Wat is wel en niet veranderd doordat alsmaar meer vrouwen betaalde arbeid doen. Ondanks betere opleidingen en

carrièrekanen zijn huishouden en kinderen nog altijd "vrouwenwerk". In conservatieve mediterrane verzorgingsstaten is de betaalde arbeid van vrouwen nog altijd negatief gecorreleerd met de beroepspositie van hun echtgenoot. In liberale regimes is er geen impact van wat de man verdient op het feit of zijn vrouw al dan niet actief is op de arbeidsmarkt. In socialistische landen hebben de inkomsten van de echtgenoot een positief effect op de tewerkstelling van hun vrouw, waardoor de beroepsinkomens zich opstapelen.

ONDERZOEK/ TWEEVERDIENERS/ VERZORGINGSSTAAT/ ARBEIDSMARKT/
ARBEID/ GEHUWDE VROUWEN/ LOOPBAAN/ EUROPA/ VERENIGDE STATEN/
CHINA

EII A/0481

Jody Heymann

Forgotten families: ending the growing crisis confronting children and working parents in the global economy.

Oxford: Oxford University Press, 2006

Boeiend rapport van zeer gedetailleerd wetenschappelijk onderzoek naar de leefomstandigheden van werkende gezinnen en hun kinderen van Afrika tot Noord- en Zuid-Amerika, van Azië tot Europa. Wetenschappelijk accurate beschrijving van essentiële problemen die gezinnen, ondernemingen en hele naties kunnen bedreigen als er geen maatregelen genomen worden. Met haar verhaal van een wereld waarin het misloopt voor wie werkt en kinderen moet grootbrengen, schudt Heymann de leiders, beleidsmakers en burgers wakker. Haar boek toont de weg naar doeltreffende, betaalbare en bevattelijke oplossingen.

GEZIN/ ARBEID/ GLOBALISERING/ KINDEREN/ ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN/
ARBEIDSPARTICIPATIE/ KINDEROPVANG/ ARMOEDE/ BETAALDE ARBEID/
DISCRIMINATIE/ INTERNATIONAAL

FI I/0027

Wil Portegijs (e.a.)

Hoe het werkt met kinderen: moeders over kinderopvang en werk.

Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2006

Dit onderzoek gaat over het gebruik van kinderopvang en de arbeidsparticipatie van vrouwen in Nederland. Hoe belangrijk is de veronderstelde relatie tussen formele kinderopvang en de arbeidsparticipatie van moeders van jonge kinderen? Op welke gronden besluiten moeders al dan niet een deel van de zorg voor hun kind uit te besteden aan derden, en aan welke derden? Grootouders worden gezien als een betrouwbaar

opvangadres. Een beleid dat meer of goedkopere formele opvang stimuleert, zal niet automatisch leiden tot verhoging van de arbeidsparticipatie van moeders. Als arbeidsmarktinstrument zal kinderopvang pas een grotere rol kunnen spelen, indien de opvattingen over de zorg voor kinderen veranderen.

ARBEID/ MOEDERS/ ARBEIDSPARTICIPATIE/ KINDEROPVANG/ NEDERLAND/
ONDERZOEK

EI A/0153

Van den Blink Inge

Tussen twee vuren: vrouwen over de keuze carrière en/of moederschap

Utrecht: Kwadraat, 1999

In de bundel 'Tussen twee vuren' interviewt journaliste Inge van den Blink elf vrouwen van diverse generaties en uit verschillende beroepsgroepen over hun keuze voor het moederschap, werk of een combinatie van beide. De overwegingen die tot deze keuze hebben geleid en de factoren en ervaringen die daarin een rol hebben gespeeld, komen hierbij uitgebreid aan bod. De auteur besteedt in de interviews ook aandacht aan kwesties als de vrouw als kostwinner, de (zorgende) rol van de vader, en de nieuwe moraal van de werkende moeder als supervrouw.

GEZIN / MOEDERSCHAP / KINDERKEUZE / ARBEID / LOOPBAAN / DUBBELE
BELASTING / ERVARINGEN

DIII2A/0039

Grünell Marianne

Mannen zorgen: verandering en continuïteit in zorgpatronen

Amsterdam: Aksant, 2001

De bijdrage van mannen aan de alledaagse zorg, én het maatschappelijk beroep dat op hen wordt gedaan om zich (meer) te engageren in dit traditioneel aan vrouwen toegeschreven domein, vormen het onderwerp van deze studie. Marianne Grünell deed onderzoek bij drie leeftijdsgroepen: jongens in de middelbare schoolleeftijd, dertigers en vijfenvijftigplussers. Wat is er de afgelopen vijftwintig jaar veranderd, niet alleen in het feitelijk zorggedrag van mannen, maar ook in hun waardering van zorg en hun motieven om te zorgen? Naast dit persoonlijke veranderingsproces van mannen, analyseerde de auteur ook de wijze waarop het beleid mannen stimuleert om meer te zorgen. Drie maatschappelijke sectoren werden onder de loep genomen: het vak verzorging binnen het onderwijs, de werknemers- en werkgeversorganisaties, en het vrijwill-

ligerswerk in de zorg en de ouderenorganisaties. Hoe is de zorg van mannen als vraagstuk op hun agenda gekomen? En op welke wijze is in hun beleid ruimte gecreëerd voor zorg? Ter afsluiting wordt in het boek vooruitgekeken naar de toekomstige zorgbijdrage van de drie onderscheiden leeftijdsgroepen van mannen in Nederland.

MANNEN / JONGENS / ZORG / ARBEID / ATTITUDEN / VADERS / VADERSCHAP / HERVERDELING / ONDERZOEK / NEDERLAND

EI A/0132

Tonkens Evelien

Naar meer samenhang tussen onderwijs, kinderopvang en vrijetijdsvoorzieningen: good practices in Europa en de Verenigde Staten

Den Haag: Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn, 2001

In Nederland is reeds geruime tijd sprake van vernieuwingen op het gebied van dagindeling. De Nederlandse samenleving is evenwel nog niet voldoende ingericht op het vlot combineren van werk en privé. Niet alleen is er een tekort aan plaatsen in kinderopvang en naschoolse opvang, maar ook de afstemming daarvan met onderwijs en vrijetijdsvoorzieningen laat te wensen over. In deze publicatie wordt naar inspirerende en leerzame voorbeelden gekeken in Europa en de Verenigde Staten. In dit verband zijn vooral de Scandinavische landen interessant, met een hoog niveau van voorzieningen, een hoge arbeidsparticipatie van moeders en een kindgerichte visie op opvang. In deze landen heeft men een langere traditie van denken over en experimenteren met de samenhang tussen onderwijs, opvang en vrije tijd. Men heeft ook andere vormen van opvang, zoals tieneropvang en gastouderopvang. En bovendien is er relatief veel aandacht voor de bevordering van de participatie van mannen in opvang, onderwijs en opvoeding.

KINDEROPVANG / VRIJE TIJD / ONDERWIJS / ARBEID / ZORG / OVERHEIDSBELEID / EVALUATIE / EUROPA / VERENIGDE STATEN

DII 3G/0156

Drew Eileen; Emerek Ruth; Mahon Evelyn (ed.)

Women, work and the family in Europe

London: Routledge, 1998. ISBN 0-415-15351-4

Deze bundel schetst de gelijkenissen en verschillen tussen Europese landen met betrekking tot de problemen om arbeid en gezin te verzoenen. Het stelt de arbeidsverdeling in vraag zowel op de arbeidsmarkt als thuis. Experts in gezinsbeleid, rollenpatronen, demografi-

sche trends, ouderenzorg, huishoudarbeid en moederschap uit heel Europa leverden hun bijdrage.

GEZIN / ARBEID / EU / DEMOGRAFIE / ZORGARBEID / VERZORGINGSSTAAT / ZWEDEN / OVERHEIDSBELEID / GRIEKENLAND / FRANKRIJK / GROOT-BRITANNIE / ARBEIDSMARKT / FLEXIBILISERING / DEELTIJDSE ARBEID / THUISARBEID / ITALIE / DENEMARKE / NEDERLAND / CIJFERMATERIAAL / MOEDERSCHAP / VADERSCHAP

EII A/0431

ed. Paul Blyton (e.a.)

Work-life integration: international perspective on the balancing of multiple roles

Basingstoke: Palgrave MacMillan, 2006

Evenwicht tussen arbeid en privé leven en de moeilijkheid om verschillende rollen te combineren heeft al veel inkt doen vloeien. Veel van het onderzoek tot nu toe spitst zich toe op de moeilijkheden die werkende moeders ondervinden om arbeid en zorg te combineren. Deze bundel trekt het gezichtsveld open naar aspecten die nog niet vaak aan bod kwamen: het standpunt van de kinderen, de uitdagingen voor studerende, de invloed van religie op werkattitudes en arbeidsethos, de diverse gezichtspunten van de werkgevers, vakbonden en de overheid tegenover de combinatie werk/privé leven. Diverse onderzoeksmethodes worden besproken: van diepte-interviews tot analyses van cijferdata.

ARBEID / GEZIN / ARBEIDSMARKT / PERSONEELSBELEID / VAKBONDEN / OVERHEIDSBELEID / FLEXIBILISERING / MOEDERS / KINDEREN / GEZONDHEIDSZORG / GROOT-BRITANNIE / CANADA / DUITSLAND

EI A/0157

WERKDRUK

Glorieux Ignace; Minnen Joeri; Van Thielen Leen; Steunpunt Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming, VIONA Stuurgroep Strategisch Arbeidsmarktonderzoek, Onderzoeksgroep TOR VUB

Moeder, wanneer werken wij?: arbeidsmarktconclusies uit het Vlaams Tijds-bestedingsonderzoek 1988-1999

Leuven: Garant, 2004

Dit boek geeft een gedetailleerde beschrijving van de temporele organisatie van het werk in Vlaanderen en hoe deze evolueerde, op basis van een tijdsbudget bij de Vlaamse bevolking. Hoeveel uren werken bij? Wie werkt er 'van negen tot vijf'? Hoeveel Vlamingen

werken 's avonds, 's nachts en in het weekend? Wie geniet veel tijdsovereiniteit? Hoe organiseren deeltijdsen hun arbeid? De vergelijking van de gegevens van 1988 en 1999 maakt het mogelijk een aantal evoluties te bekijken. Werken we nu langer of korter dan vroeger? Zijn de arbeidstijden nu echt flexibeler en minder voorspelbaar? Er is ook bijzondere aandacht voor de verschillende arbeidsmarktsituatie van mannen en vrouwen en de problematiek van de combinatie arbeid en gezin. Het boek besluit met een aantal pertinente beleidsconclusies.

TIJDSBESTEDING / ARBEIDSTIJDEN / ARBEIDSMARKT / ARBEID / GEZIN / ONDERZOEK / BELGIË / VLAANDEREN
EII D/0076

Jetten Bert; Pat Michiel

Werkdruk en welzijn in het werk

Assen: Van Gorcum, 1999. 122 p. ISBN 90-232-3459-6

Het aantal arbeidsongeschikten neemt toe en er is veel aandacht voor werkdruk, stress en burn-out. De medewerker wordt vandaag de dag zelf verantwoordelijk gehouden, maar is dat wel terecht? De auteurs gingen na hoe werknemers van een bedrijf hun werkdruk ervaren. Zij stuiten daarbij, niet onverwacht, op het adagium "met minder mensen meer doen". Door onder meer de effecten van werkdruk op de arbeidsbeleving in kaart te brengen bieden zij zicht op wellicht een van de grootste problemen van arbeidsorganisaties: werkdruk en welzijn.

HOOFDSTEDELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK +1 604.6 JETT

Beusekamp Pauline; Langenkamp Coby

De (on)uitputtelijke kracht van vrouwen: draaiboek van een genderspecifieke groepsbehandeling voor burnoutklachten

Vlaardingen: RIAGG Rijnmond Noord West, 1997

In dit draaiboek zijn ideeën gebundeld voor de mogelijke opzet van therapiegroepen voor vrouwen met burnoutklachten. Het eerste deel geeft een algemeen overzicht over burnoutproblematiek bij vrouwen. Er wordt kort ingegaan op definitie en diagnostiek, op de invloed van de werk- en thuissituatie, op persoonlijkheidsfactoren/en op de invloed van lichamelijke, levensstijl- en levensfasefactoren op het probleem. Tot slot wordt de opbouw en de werking van een burnoutgroep in grote lijnen besproken. Het tweede deel bevat het eigelijke draaiboek van de burnoutgroep, waarin gedetailleerd het verloop van zo'n groep, vanaf de kennisgeving tot de evaluatie, wordt weergegeven.

ARBEID / STRESS / VROUWENHULPVERLENING / CURSUSMATERIAAL / THERAPIE
CA/0447

Bock Bettina; De Olde Cora

Stress bij de combinatie van werk en zorg: een onderzoek in de gezondheidszorg naar de ervaringen van doorwerkende en herintredende vrouwen

Den Haag: Emancipatieraad, 1995

In dit onderzoek is nagegaan in hoeverre vrouwen de combinatie van zorg- en arbeidsparticipatie als een dubbele belasting ervaren en in hoeverre er een gelijkwaardige participatie van de eventuele partners in deze twee leefsfere tot stand komt. Daarbij staat de vergelijking van ervaringen van herintredende en doorwerkende vrouwen centraal. De onderzoeksvragen hebben betrekking op de mate van belasting, de strategieën die door de betrokkenen worden toegepast om de stress te hanteren en de rol van de arbeidsorganisatie en de thuissituatie. Het onderzoek vond plaats in de sector van de gezondheidszorg, met name bij de verplegende en verzorgende functies (op MBO- en HBO-niveau).

ARBEID / BEROEPEN IN DE GEZONDHEIDSZORG / HULPVERLENING / DUBBELE BELASTING / NEDERLAND / ONDERZOEK / ONDERZOEKSRAPPORT / STRESS / ZORG
CG/0077

Kolk Annemarie (e.a.)

Vrouwen, werkstress en gezondheid: onderzoek en beleid

Amsterdam: Vakgroep Klinische Psychologie, 1995

Op basis van bestaand onderzoek worden in dit rapport de verschillen onderzocht tussen vrouwen en mannen in het ervaren van werkstress, in oorzaken van werkstress en in gevolgen voor de gezondheid. De vraag of vrouwen een risicogroep voor werkstress vormen wordt op grond van deze literatuurstudie voorzichtig positief beantwoord. Tenslotte worden enkele aanbevelingen voor verder onderzoek en voor het beleid geformuleerd.

ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN / STRESS / GEZONDHEID / DUBBELE BELASTING / MAN-VROUWVERSCHILLEN / ONDERZOEK / NEDERLAND
EII K/0008

Fassel Diane

Working ourselves to death: the high cost of workaholism, the rewards of recovery

San Fransisco: Harper, 1990. 164 p. ISBN 0-06-254869-7

Werkverslaafden of workaholics zijn een belangrijk probleem geworden in de hedendaagse samenleving. Het is een ziekte die individuen en bedrijven kan kapot maken. Workaholics zijn zelfs minder productief dan hun gezonde collega's en ze kosten het bedrijf tijd en geld. Ze creëren een spanning op de werkplaats en het kan zelfs dodelijk zijn. In dit boek gaat de auteur dieper in op het fenomeen van workaholics. Ze ontmaskert de sociale mythes rond het idee van workaholic, zoals de mythe dat alleen werkverslaafden hogerop kunnen geraken. Ze onderscheidt vier types en toont aan hoe we het verschil kunnen zien tussen overwerken en workaholic zijn. Ze geeft tips om een nieuw evenwicht te vinden op het werk en in het gezin en onderzoekt hoe organisaties zelf ook workaholics kunnen zijn.

HOOFDSTEDELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK +1 604.6 FASS

Nelson Debra L.; Burke Ronald J. (ed.)

Gender, work stress and health

Washington, DC: American Psychological Association, 2002. ISBN 1-55798-923.

Een aantal leidende denkers over arbeid en gezondheid en over de relatie tussen werkstress en gender bieden de lezers hier een degelijke kennis van wat we vandaag weten over stressrisico's voor leidinggevende mannen en vrouwen. We krijgen een helder zicht op genderverschillen in het omgaan met werkstress en in sociale ondersteuning. De auteurs onderzoeken de scherpe kantjes van hun thema, zoals glazen plafonds, carriè-rebelemmeringen door moederschap, marginaliseren van deeltijds werk, seksuele intimidatie, mannelijke verwachtingen, workaholisme, de moeilijke combinatie van arbeid en privé-leven, spanningen in genderrollen. Het boek geeft ook een aantal praktische oplossingen waarop managers, bedrijfsleiders, personeelsverantwoordelijken en anderen die instaan voor het welzijn van werkkrachten terug kunnen vallen.

ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN / GENDER / GEZONDHEID / STRESS /
SEKSEROLLEN / MANAGERS / SEKSUELE INTIMIDATIE / ARBEID/ GEZIN /
PERSONEELSBELEID

EII E/0016

ETHIEK

Geurtsen, Ton

Nachtmerries op een duivels oorkussen: opkomst, ontwikkeling en mogelijke ondergang van het westerse arbeidsethos

Sittard: Baalproducties, 1996. 263 p. ISBN 90-6728-072-0

In dit boek zet de auteur de hedendaagse problemen rond arbeid en werkloosheid in een filosofisch kader en analyseert hij de historische ontwikkelingen die aan het Nederlandse arbeidsbestel ten grondslag liggen. Daarbij wordt onder meer ingegaan op het beheersingsdenken, de economische ideologie, het vooruitgangsgeloof, de betekenis van wetenschap en techniek, de schaarsteproblematiek, de disciplineren tot loonarbeid en schaduwarbeid, de arbeidsdeling tussen de seksen en marxistische, religieuze en freudiaanse invloeden. Het boek wordt besloten met een uitvoerige beschouwing over de ontwikkeling van arbeidsethos in de moderne consumptiemaatschappij en over het Nederlandse arbeidsmarktbeleid. Daar wordt de mogelijkheid van een ander arbeidsbestel tegenover geplaatst.

HOOFDSTEDELIJKE OPENBARE BIBLIOTHEEK +1 316.1 GEUR

Bleijenbergh Inge

Citizens who care: European social citizenship in EU-debates on childcare and part-time work

Amsterdam: Dutch University Press, 2004. ISBN 90-3619-062-2

Met het invoeren van Europese maatregelen voor kinderopvang en ouderschapsverlof en deeltijds werk in de jaren negentig werd zorg een belangrijk thema in de Europese sociale politiek. Deze studie beschrijft het binnendringen van een omstreden onderwerp als de moeilijke combinatie van arbeid en zorg in de Europese politieke agenda en laat zien hoe tussen de lidstaten en in de Europese instellingen gedebatteerd werd over concrete beleidsmaatregelen voor kinderopvang en deeltijds werk. Bovendien betoogt Bleijenbergh dat uit de debatten over dit soort sociale rechten sporen te zien zijn van een opkomend Europees sociaal burgerschap. Europese rechten voor zorgtijd verenigen de tegenstrijdige eisen van sociale gelijkheid en een vrije markt, door de burgers minimum sociale rechten te garanderen en tegelijk de gemeenschappelijke markt te voorzien van een vrouwelijk arbeidspotentieel.

BURGERSCHAP / VERZORGINGSSTAAT / ARBEID / ZORG / KINDEROPVANG /
VOORZIENINGEN / DEELTIJDSE ARBEID / EU / DENEMARKEN / FRANKRIJK /
ITALIE / NEDERLAND / GROOT-BRITTANNIE / PROEFSCHRIFT

EI B/0003

Vanweddigen Myriam

Vlamingen en hun opvattingen over (betaalde) arbeid

Brussel: Ministerie van de Vlaamse gemeenschap, Stativaria 38, 2006. 40p.

De bedoeling van deze publicatie is na te gaan hoe de Vlaming momenteel aankijkt tegenover betaalde arbeid. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van data verkregen op basis van de vragenmodule van het International Social Survey Programme (ISSP) over 'work orientations' die in 2005 gekoppeld werd aan de SCV-survey 'Sociaal-culturele verschuivingen in Vlaanderen'. De eerste analyses laten toe een globaal licht te werpen op de opvattingen die er bij de Vlamingen heersen over betaald werken. hoe belangrijk is arbeid? Wat is er van belang in een baan? Hoe tevreden is men met de job? Hoe ziet men de eigen arbeidssituatie? Hiervoor werd gepolst bij een representatief staal van de Vlaamse bevolking. Bij de voorstelling van de resultaten wordt er speciaal aandacht besteed aan de overeenkomsten en de verschillen die er heersen tussen de verschillende bevolkingsgroepen naargelang geslacht, leeftijd, opleiding en werksituatie.

[PDF](#)

WETENSCHAP / ACADEMIA

ed. Jill M. Bystydzienski; Sharon R. Bird

Removing barriers: women in academic science, technology, engineering and mathematics.

Bloomington: Indiana University Press, 2006

Meisjes maken in vele studierichtingen de helft of meer van de studenten uit. In de exacte wetenschappen zijn ze daarentegen ondervertegenwoordigd. In het docentenkorps van de wetenschaps- en technologie-faculteiten is maar 22% vrouw. Bij de hoogleraren is het nog erger gesteld, daar is ongeveer 5 % vrouw. De verschillende verklaringen van het waarom van deze onderprestatie en de mogelijke acties om hierin verbetering te brengen, worden hier uitgebreid besproken. De jongste jaren concentreren onderzoekers zich meer op de organisatiecultuur van de universiteiten en onderzoeksinstituten. Daar zitten volgens hen de laatste barrières die vrouwen verhinderen een loopbaan uit te bouwen.

WETENSCHAP/ WETENSCHAPPELIJKE BEROEPEN/ ICT/ TECHNOLOGIE/
WISKUNDE/ TECHNIEK/ ONDERWIJS/ LOOPBAAN/ FEMINISME/ THEORIEEN/
GENDER/ ZWARTE VROUWEN/ STUDIEKEUZE/ UNIVERSITEITEN/ VERENIGDE
STATEN

EII A/0590

European Commission

Women in industrial research: analysis of statistical data and good practices of companies

Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2003

INDUSTRIE/ WETENSCHAPPELIJKE BEROEPEN/ BEDRIJVEN/ PARTICIPATIE/
BELEID/ PERSONEELSBELEID/ LOOPBAAN/ ARBEIDSMOMENTEN/ GELIJKE
BELONING/ ONDERZOEK/ CIJFERMATERIAAL/ EU

FII A/0840

red. Remke M. Bras-Klapwijk

Techniek als menselijk ontwerp: nieuwe opleidings- en loopbaanroutes voor jongeren

Den Haag: STT/Beweton, 2005

Deze publicatie is een pleidooi voor techniek als studiekeuze en beroep. De auteurs willen af van het imago dat techniek een wereld van dingen is en geen wereld van mensen. Ze vinden het geen goed idee dat er in het huidige onderwijs een sterke scheiding bestaat tussen technische en niet-technische studierichtingen. Leerlingen van niet-technische richtingen ontwikkelen daardoor te weinig affiniteit met techniek. Door onder meer het mensgerichte van techniek en het creatieve element ervan te benadrukken kan je verschillende groepen van jongeren aanspreken. Vooral meisjes laten zich nog al eens afschrikken door het louter 'technische' van bepaalde studierichtingen en beroepen.

TECHNIEK/ ONDERWIJS/ STUDIEKEUZE/ LOOPBAAN/ SECUNDAIR ONDERWIJS/
BASISONDERWIJS/ LOOPBAAN/ GENDER/ NEDERLAND

DIII3G/0033

Cocky Booy; Gertje Joukes

Ruim baan voor vrouwelijk talent: meer meisjes en vrouwen naar bèta & techniek

Delft: Stichting Axis; ICT punt; Amsterdam: VHTO, 2004

Meisjes en vrouwen vormen een aanzienlijk potentieel voor bèta- en technische opleidingen en functies. Sinds de jaren negentig kwamen er langzaam maar gestaag meer vrouwelijke studenten in de technische opleidingen. Maar sinds 2000 dalen die percentages weer. Ook vergeleken met andere landen blijft Nederland achter met participatie van vrouwen in bèta en techniek. Om daar verandering in te brengen heeft de Nederlandse overheid een ambitieus plan ontwikkeld, het Deltaplan B/Techniek. Het aantrekkelijker maken van bèta- en technische opleidingen en beroepen vormt een belangrijk deel van de aanpak. In deze publicatie worden een

aantal mogelijkheden toegelicht hoe men de instroom van meisjes in technische richtingen kan vergroten.

ONDERWIJS/TECHNIEK/ STUDIEKEUZE/ LOOPBAAN/ TECHNISCHE BEROEPEN/
TECHNISCH ONDERWIJS/ NEDERLAND

DII 3G/0169

LOOPBAANBEGELEIDING

Lida Beers; Marianne Kok

'Career counseling in two voices': een onderzoek naar de succesfactoren van individuele loopbaanbegeleiding voor hoger opgeleide herintreedsters

Amsterdam: Expertisecentrum Vrouw en Management, 1997

Dit onderzoek kadert in een NOW-project rond herintreedsters met een hogere opleiding. Daarin werd de effectiviteit van het instrument individuele loopbaanbegeleiding van deze groep geëvalueerd aan de hand van interviews in paren. Zowel de loopbaanbegeleider als de herintreedster werden gevraagd naar het verloop van het proces. Uit deze interviews konden een aantal factoren worden vastgesteld die van belang zijn voor het succesvol laten verlopen van individuele loopbaanbegeleiding. Het gaat onder meer om kennis en vaardigheden in relatie tot arbeid en loopbaan, communicatieve en probleemoplossende vaardigheden, de loopbaanbegeleider als rolmodel.

HERINTREEDSTERS/ MANAGEMENT/ LOOPBAAN/ ONDERZOEK/ NEDERLAND

EII A/0439

**réd. Irene Hofmann-Lun; Simone Schönfeld;
Nadja Tschirner**

Mentoring pour les femmes en Europe: une stratégie pour la promotion professionnelle des femmes

Munich: Deutsches Jugendinstitut, [1997]

Mentorschap is een belangrijk instrument om vrouwen in management te ondersteunen. Dat vindt ook de Europese commissie en daarom ondersteunde zij een Europese workshop waaraan deskundigen uit 14 lidstaten deelnamen. Een mentor is iemand die haar/zijn ervaring wil delen met een jonger persoon, in dit geval jonge vrouwen die aan het begin van hun carrière staan. In deze bijhorende brochure leer je wat dat mentorschap kan betekenen en hoe dergelijke projecten kunnen geïnstitutionaliseerd worden.

LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ LOOPBAAN/ VROUWENNETWERKEN/
DESKUNDIGEN/ EUROPA/ BROCHURE

EII B/0099

POPULAIRE LECTUUR

Aukje Delahay; Marianne Van der Pool

Twee carrières op één kussen: zelfcoaching - een goede balans tussen werk en gezin

Amsterdam: Archipel, 2001

Oefenboek voor drukbezette tweeverdieners met kinderen, die een balans zoeken tussen hun werk en hun privé-leven. Aan de hand van acht praktijkvoorbeelden wordt beschreven hoe beide partners hun carrière kunnen combineren met de zorg voor de kinderen én het draaiende houden van het huishouden. De auteurs schetsen een zo breed mogelijk beeld van de hindernissen en strubbelingen die tweeverdieners daarbij tegenkomen. Het boek is gebaseerd op de ervaringen uit de coachingspraktijk van de auteurs waarbij de balans tussen werk en privé van koppels het centrale thema was. Naast de beschreven cases bevat het huiswerkopdrachten en oefeningen voor 'dual career couples' om zelf aan de slag te gaan.

TWEEVERDIENERS/ LOOPBAAN/ BETAALDE ARBEID/ GEZIN/ ZORG/
TAAKVERDELING/ FAMILIEBEDRIJVEN

EI F/0005

Hedwige Nuyens

Waarom vrouwen geen baas worden

Leuven: Davidsfonds, 2005

Met een vleugje humor en vanuit een jarenlange ervaring in het bedrijfsleven beschrijft Nuyens de verschillen tussen mannen en vrouwen: ze hebben totaal andere visies op werk, carrière, geld en macht. Waarom vind je zo weinig van de talrijke hoogopgeleide getalenteerde vrouwen die op de arbeidsmarkt komen terug in toposities? Naast antwoorden bevat dit leesboekje de gebruikelijke tips om promotie te maken, loonsverhoging te krijgen en door het glazen plafond te breken.

LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ GLAZEN PLAFOND/ LOOPBAAN/ LEIDERSCHAP/
MACHT/ GELD/ BEDRIJVEN/ POLITIEK

EII A/0578

Ilse Gilops (e.a.)

7 opmerkelijke vrouwen

Diepenbeek: SOFIA Expertisecentrum Vrouw en Management, [2004]

LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ MANAGEMENT/ LOOPBAAN/ BELGIE

T/0259

Marika Van Zanten

'Mevrouw, mijne heren...': 25 vrouwen over de weg naar de top.

Amsterdam: Archipel, 2005

LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ LOOPBAAN/ ERVARINGEN/ GLAZEN PLAFOND/ AMBITIE/ BEDRIJVEN/ MANAGERS/ BESTUREN/ POLITIEK/ LEGER/ HOOGLERAREN/ BANK- EN VERZEKERINGSWEZEN/ NEDERLAND/ BELGIE

EII F/0153

Silke Foth

Op de ladder door het glazen plafond: dagelijkse tips en trucs voor vrouwen op het werk.

Amsterdam: Uitgeverij Business Contact, 2006

Een praktijkgericht boek over de rol van vrouwen in het bedrijfsleven waarin de auteur in vijf hoofdstukken een aantal basisscenario's beschrijft voor gesprekken en vergaderingen, besluitvorming, omgang met dwarsliggers en beter inzicht in de eigen positie.

BEDRIJVEN/ BEDRIJFSCULTUUR/ GLAZEN PLAFOND/ LOOPBAAN/ DISCRIMINATIE/ COMMUNICATIE/ GIDS

EII F/0160

Ester De Bruine; Yolanda Buchel

LEF!: loopbaancoach voor vrouwen.

Den Haag: Academic Service, 2005

Nog meer tips voor vrouwen om succesvol, zelfzeker en onafhankelijk te zijn op het werk.

LOOPBAAN/ GIDS/ PSYCHOLOGISCH

EII F/0155

VARIA

HR Square, NeHRa

Communiqueer u door het glazen plafond!: vrouwen naar de top

Erpe-Mere: HR Square; NeHRa, 2006

LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ GLAZEN PLAFOND/ BEELDVORMING/ BEDRIJVEN/ CONGRESMAP

P 9/0829

Janssen Pharmaceutica

Persbericht: Janssen Pharmaceutica zet ambitieus diversiteitsbeleid op.

Beerse: Janssen Pharmaceutica, 2003

DIVERSITEIT/ GELIJKE KANSEN/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ BEDRIJVEN/ PERSONEELSBELEID/ LOOPBAAN/ PERSMAP

P10/0261

ARTIKELS UIT DE ROSA BIBLIOTHEEK

Loopbaanonderbreking geëvalueerd

An Van Pelt, Stephanie Devisscher. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: OVERWERK; VOLUME 16 NR 1-2 (APRIL 2006), P. 67-71

LOOPBAANONDERBREKING/ BELGIE/ ONDERZOEK

Women, age, and the managerial career in post-war Britain: exploring the roots of the barriers to women's opportunities in management

Robbie Guerriero Wilson. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: GENDER ISSUES; VOLUME 22 NR 01 (WIN 2005), P. 3-19

LEEFTIJD/ LOOPBAAN/ MANAGERS/ GLAZEN PLAFOND/ GROOT-BRITTANNIE/ 20E EEUW/ HISTORISCH

In Norway, a woman's place is the boardroom. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: THE GUARDIAN; (09 01 2006)

ARBEID/ PARTICIPATIE/ WET/ GLAZEN PLAFOND/ NOORWEGEN

Les femmes diplômées placent la "réussite professionnelle" en tête de leurs ambitions. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: LE MONDE; (11 02 2005)

GLAZEN PLAFOND/ ONDERZOEK/ FRANKRIJK

Van dat Calimero gevoel moeten we af (interview Hedwige Nuyens) / Eva Brumagne. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: VROUW & WERELD; NR 03 (03 2006), P. 10-13
LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ GLAZEN PLAFOND/ INTERVIEW/ BELGIE

'Angry young women' beuken door loonplafond. Jonge vrouwelijke elite heeft geen equal pay day meer nodig. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE MORGEN; (31 03 2006)
GELIJKE BELONING/ GLAZEN PLAFOND/ STANDPUNTEN/ VROUWENBEWEGING/
BELGIE/ LOONVERSCHILLEN

Vrouwen eerst bij top Vlaamse administratie. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: HET BELANG VAN LIMBURG; (07 01 2006)
OVERHEIDSPERONEEL/ PERSONEELSBELEID/ VLAANDEREN/ BELGIE

Vrouwen moeten onderzoekers aanwerven. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE STANDAARD; (10 03 2006)
ONDERZOEK/ WETENSCHAPPELIJKE BEROEPEN/ PERSONEELSBELEID/ BELGIE

Meer vrouwen aan de Vlaamse top. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE MORGEN; (04 04 2006)
OVERHEIDSPERONEEL/ PERSONEELSBELEID/ LEIDINGGEVENDE BEROEPEN

"Meer vrouwen is strategische optie". - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE STANDAARD; (16 11 2006)
QUOTA/ PERSONEELSBELEID/ OVERHEID/ BEDRIJVEN/ BELGIE/ INTERVIEW

Vrouwen schuwen de top. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE STANDAARD; (09 12 2006)
LEIDINGGEVENDE BEROEPEN/ OVERHEID/ PERSONEELSBELEID/ BELGIE/
VLAANDEREN

Handleiding voor een gendervriendelijk personeelsbeleid. - [s.l.]: [s.n.], [s.a.]

. - IN: DE STANDAARD; (16 12 2006)
GENDER/ PERSONEELSBELEID/ BELGIE

INTERNET

Loopbaanontwikkeling. Onderzoek naar 'competenties'.

Maria Anna Catharina Theresia Kuijpers. Proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor aan de Universiteit Twente, 2003.

<http://www.utwente.nl/ico/archief/disser/Kuijperspdf>

Mobiele Gendercel: loopbaanontwikkeling.

http://www.genderwerkt.be/Maatregel_Detail.aspx?AdMid=102

RELEVANTE ONDERZOEKINSTITUTEN

ISW nv

<http://www.isw.be>

Resultaten van de enquête werkbetrokkenheid: Hoe zit het met jouw werkpassie? PDF

Onderzoek uitgevoerd door Prof.dr.Hans De Witte (KULeuven), Quest Europe en ISW, een spin-off van de KULeuven en de UCL, Ludo Daems, directeur van het PKZ-Instituut.

Mijn werk mijn leven? PDF

Verslag van de task force 'Quality of working life' aan de Koning Boudewijnstichting. Ondernemers lichten hun initiatieven toe inzake de balans tussen professioneel en privé-leven en inzake welzijn op het werk.

Onze job als grote boosdoener?! DOC

<http://www.isw.be/UserFiles/File/geestelijkegezondheid.pdf>

Hoofdstuk in boek p. 121 tem 218:

DIRK ANTONISSEN, CEO INSTITUUT VOOR STRESS EN WERK (ISW)
SIGERT VANDENBERGHE, PSYCHOLOOG ISW

Interview met prof. Omer Van den Bergh van ISW

<http://www.kuleuven.ac.be/ck/1999/ck10-04-spinoff-stressenwerk.htm>

ANDERE RELEVANTE ONDERZOEKINSTITUTEN

MOW

<http://users.ugent.be/~rclaes/MOW/>

Meaning of Work: een internationaal netwerk waarvan Rita Claes (Ugent) director is.

WSE

<http://www.steunpuntwav.be/steunpuntwav/view/nl>

Steunpunt werkgelegenheid en vorming

HIVA

<http://www.hiva.be/indexflash.php>

Hoger Instituut voor de Arbeid – Katholieke Universiteit Leuven

ANDERE WEBSITES MET INTERESSANTE ARTIKELS

Tijdschrift voor sociologie

<http://www.sociologie.be/tijdschrift/jrg/pdf/TvS2004nr4art1.pdf>

Handelen onder druk. Tijd en tijdsdruk in Vlaanderen. [PDF](#)

Arbeidsethos in Vlaanderen. Een exploratie van de morele inbedding van arbeid op basis van de APS-survey van 1998. [PDF](#)

Het generatiepact

<http://premier.fgov.be/nl/politics/generationpact.html>

De volledige tekst van het generatiepact: [PDF](#)

Plan van aanpak van Kathleen van Brempt

<http://www.100jaarvrouwenstrijd.be/Loopbaankloof%20nota.doc>

DE TEKST: [DOC](#)

Sociaal en cultureel Planbureau

<http://www.scp.nl/publicaties/boeken/2000111101.shtml>

Van arbeidsethos naar combinatie-ethos, Den Haag, 2000. [PDF](#)

Beleidsnota minister F. Vandenbroucke 2004-2009

<http://www.ond.vlaanderen.be/publicaties/?get=NL&nr=207>

De tekst: [PDF](#)

ENKELE INTERESSANTE ARTIKELS OVER MERITOCRATIE

Wilbrink Ben

Terugblik op toegankelijkheid. Meritocratie in perspectief. Gepubliceerd als hoofdstuk 11 in Van Dyck, M. (red.) (1997). Toegankelijkheid van het Nederlandse onderwijs. Studies (p. 341-384). Den Haag: Onderwijsraad. ISBN 90 346 3436 1 [DOC](#)

(<http://benwilbrink.nl/publicaties/97MeritocratieORaad.htm>)

Pels Dick

Wat is er mis met meritocratie? [DOC](#)

http://www.ergensland.nl/internet/informatie/artikelen/Artikel_wat_is_er_mis_met_de_meritocratie.doc

Wikipedia

<http://en.wikipedia.org/wiki/Meritocracy>

Samenstelling: Brigitte Rys